CYFARFOD	**PWYLLGOR PENSIYNAU**
DYDDIAD	**23 MEDI 2008**
TEITL	**ADOLYGU'R DATGANIAD CYDYMFFURFIAD A'R DREFN LYWODRAETHOL**
ARGYMHELLIAD	**ADOLYGU AELODAETH Y PWYLLGOR YNG NGOLEUNI EGWYDDORION YMARFER GORAU**
AWDUR	**DILWYN WILLIAMS, CYFARWYDDWR STRATEGOL ADNODDAU**

1. Cefndir

1.1 Nôl yn Ebrill 2006 bu i'r Pwyllgor Pensiynau adolygu eu Datganiad Polisi Llywodraethu (DPLl), ac ar ôl cyfnod o ymgynghoriad bu iddynt gytuno i gael cynrychiolydd dibleidlais o Gyngor Môn ac o Gyngor Conwy i fod yn rhan o'r Pwyllgor. Gweler copi yn Atodiad A.

1.2 Cyhoeddwyd rheoliadau newydd yn Mai 2007 oedd yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau gweinyddol gyhoeddi yn eu Datganiad Cydymffurfiad â'r Drefn Lywodraethol (DCDLl) i ba raddau y maent yn cydymffurfio gyda'r naw o egwyddorion ymarfer gorau a gyhoeddwyd mewn ffurf drafft gan yr AGLlL ar 8 Hydref 2007. Os nad oeddem yn cydymffurfio gyda'r egwyddorion, roedd gofyn i ni nodi'r rhesymau pam. Wrth baratoi'r datganiad yma roedd yn rhaid i'r awdurdod gweinyddol ymgynghori gyda phob cyflogwr sy'n rhan o'r cynllun a chydag unrhyw bersonau eraill y maent yn eu hystyried yn addas.

1.3 Wrth lunio'r ymateb gwreiddiol, nid oedd y pwyllgor yn fodlon cynyddu aelodaeth y Pwyllgor Pensiynau ond 'roeddent yn derbyn fod angen cael mynediad ehangach i wybodaeth yn ymwneud â rheolaeth y Gronfa.

1.4 Yr unig fordd i sicrhau hyn **a** chydymffurfio ag ymarfer da fyddai i sefydlu ail bwyllgor yn cynnwys rhanddeiliaid eraill fyddai'n cysgodi ac yn derbyn yr holl wybodaeth a roddir i'r prif bwyllgor.

1.5 'Roedd y pwyllgor blaenorol yn ystyried fod hyn yn dyblygu ymdrechion yn ormodol ac yn hytrach na hynny awgrymwyd ein bod yn cynnal cyfarfodydd anffurfiol o randdeiliaid yn achlysurol er mwyn rhoi'r cyfle iddynt dderbyn gwybodaeth a lleisio barn. Nid wyf yn ystyried y byddai hyn yn cydymffurfio ag ymarfer da gan na fyddai'n rhoi cyfle i grwp ehangach o randdeiliaid gymeryd rhan yn y broses cymeryd penderfyniadau.

2. Sefyllfa Bresennol o ran Cydymffurfiad

2.1 Nodir i ba raddau yr ydym yn cydymffurfio ag ymarfer gorau yn Atodiad B.

2.2 Y man allweddol ble nad yw Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cydymffurfio gyda'r egwyddorion yw :

a) Strwythur a chynrychiolaeth ar y Pwyllgor(au) – Mae'r canllawiau yn nodi y dylai pob rhanddeiliad allweddol gael cynnig y cyfle i gael eu cynrychioli ar strwythur y prif neu'r ail bwyllgor, unai gyda hawl neu heb hawl pleidleisio. Mae rhanddeiliaid allweddol yn cynnwys:
- awdurdodau cyflogi (gan gynnwys cyrff a ganiateir);
- aelodau'r cynllun (gan gynnwys aelodau gohiriedig â phensiynwyr y cynllun);

- sylwedyddion proffesiynol annibynnol; ac
- ymgynghorwyr arbenigol (ar sail ad-hoc).

Tra bod y Pwyllgor Pensiynau yn cynnwys 1 cynrychiolydd o Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy a 1 cynrychiolydd o Gyngor Sir Ynys Môn, nid yw'r cyrff a ganiateir, aelodau'r cynllun na phensiynwyr yn cael eu cynrychioli. Nid oes sylwedydd proffesiynol annibynnol ar y Pwyllgor ychwaith.

b) Dewis Aelodau Lleyg a'u Swyddogaeth o fewn y Pwyllgor(au) – Caiff aelod lleyg ei ddiffinio fel "rhywun sydd ddim yn aelod etholedig". Does dim aelodau lleyg ar y Pwyllgor Pensiynau.

2.3 Yn ei gyfarfod diwethaf penderfynodd y Pwyllgor y dylid ail ymweld â'r sefyllfa.

3. Opsiynau

3.1 Mae modd i'r Pwyllgor ddatgan nad yw am gydymffurfio â'r hyn sy'n cael ei ddatgan sy'n ymarfer gorau ond awgrymaf y byddai angen rheswm da dros wneud hynny. Seiliwyd penderfyniad blaenorol y pwyllgor ar y sail mai Cyngor Gwynedd oed yn gyfreithiol gyfrifol am faterion yn ymwneud a'r Gronfa ac 'roedd yn bwysig felly iddynt gadw rheolaeth dros y penderfyniadau terfynol. Nid oedd yn ystyried fod dyblygu ystyriaethau'r pwyllgor drwy sefydlu pwyllgor arall cysgodol gyda'r gofynion gweinyddol ychwanegol y byddai hynny yn ei olygu yn ddefnydd priodol o adnoddau. Fodd bynnag 'roedd yn derbyn yr angen i ymestyn dealltwriaeth o faterion yn ymwneud â Chronfa Bensiwn Gwynedd ymysg cyflogwyr a rhanddeiliaid eraill ac awgrymwyd y dylid cynnal cyfarfodydd anffurfiol o bryd i'w gilydd gyda'r holl rhanddeiliaid eraill.

3.2 Nid yw'r penderfyniad yma yn cydymffurfio ag ymarfer da oherwydd nad yw'n caniatau'r cyfle i randdeiliaid eraill fod yn rhan o'r broses penderfynu.

3.3 Yr unig ffordd y gellid cywiro hyn fyddai i sefydlu ail bwyllgor ffurfiol i gysgodi'r pwyllgor presennol neu gynyddu aelodaeth y prif bwyllgor.

3.4 Gellid cynyddu aelodaeth y prif bwyllgor unai drwy ganiatau hawliau pleidleisio neu beidio. Byddwn yn egluro goblygiadau ymarferol cynyddu aelodaeth a chaniatau hawliau pleidleisio ar lafar yn y cyfarfod.

3.5 Pe byddem yn penderfynu cynyddu aelodaeth y pwyllgor, byddai hefyd angen adolygu'r trefniadau ar gyfer monitro rheolwyr buddsoddi, o bosibl drwy sefydlu Is Bwyllgor.

3.6 Hyd yn oed pe byddem yn cynyddu aelodaeth y pwyllgor , er mwyn sicrhau dealltwriaeth ehangach byddwn yn awgrymu y dylid parhau gyda'r egwyddor o gynnal cyfarfodydd anffurfiol o bryd i'w gilydd gan wahodd swyddogion neu aelodau'r holl randdeiliaid i fynychu.

4. Argymhelliad

4.1 Gofynnir i'r pwyllgor ystyried y ffordd ymlaen.

4.2 Gofynnir i'r Pwyllgor nodi hefyd ers i'r cyn-bwyllgor benderfynu ar ffurf derfynol y Datganiad Cydymffurfio â'r Drefn Llywodraethol mae yna ddau gymal ychwanegol wedi cael eu hychwanegu at y rheoliadau. Bydd yn rhaid i'r Pwyllgor gymeradwyo rhain yn ffurfiol. Maent i'w gweld yn Atodiad B fel Rhan C, cymal b) a Rhan E, cymal c).

ATODIAD A

CRONFA BENSIWN GWYNEDD

DATGANIAD POLISI LLYWODRAETHU

Datganiad Polisi Llywodraethu

Mae'r Datganiad yma yn gosod allan sut dirprwyir materion mewn perthynas â Chronfa Bensiwn Gwynedd, ynghyd â'r amodau gorchwyl, fframwaith a threfn weithredol y dirprwyo hyn.

Cyngor Gwynedd ydi'r Awdurdod Weinyddol ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd. Mae'r Cyngor wedi dirprwyo'r gwahanol bwerau a dyletswyddau sy'n ymwneud a gweinyddu'r Gronfa i'r Pwyllgor Pensiynau.

Pwyllgor Pensiynau

Mae gan y Pwyllgor 9 aelod, ple mae 7 ohonynt yn aelodau etholedig o Gyngor Gwynedd(gyda hawl pleidleisio), 1 aelod o Gyngor Môn(heb hawl pleidleisio) a 1 aelod o Gyngor Conwy(heb hawl pleidleisio). Ar hyn o bryd, nid oes cynrychiolaeth o aelodau'r gronfa (staff) ar y pwyllgor.

Prif gyfrifoldebau'r Pwyllgor ydi:

1. Pennu strategaeth buddsoddi asedau'r gronfa bensiwn;

2. Penodi a therfynu apwyntiad rheolwyr buddsoddi ac ymgynghorwyr y gronfa bensiwn, ac adolygu'r perfformiad o ran buddsoddi;

3. Sicrhau bod trefniadau diogel ac effeithlon mewn llaw ar gyfer prynu, gwerthu a gofalu am fuddsoddiadau'r Cyngor;

4. Gwneud rhai penderfyniadau yng nghyswllt gweinyddu pensiynau.

Fel pwyllgor cyfansoddiadol priodol o Gyngor Gwynedd, llywodraethir gweithrediad y materion a ddirprwyir i'r Pwyllgor gan gyfansoddiad Cyngor Gwynedd, ac yn arbennig felly, Rhannau 4 a 5 sydd yn llywodraethu rheolau'r dulliau a'r Codau a'r Protocolau sydd i'w dilyn, gan aelodau'r Pwyllgor Pensiynau a'r swyddogion.

Yn ogystal, cyfrifoldeb y Pwyllgor Pensiynau yw sicrhau fod adroddiad blynyddol ar faterion Pensiynau yn cael ei baratoi a'i gyflwyno mewn cyfarfod blynyddol o gyflogwyr a chynrychiolwyr staff, ble y gall y naill neu'r llall fel ei gilydd, gwestiynu'r Pwyllgor, eu swyddogion, ymgynghorydd buddsoddi neu reolwyr cronfeydd ar faterion yn ymwneud â pherfformiad y Gronfa, gweinyddiaeth a/neu ar faterion pensiynau yn gyffredinol.

Er mwyn sicrhau adolygiad digonol o berfformiad y buddsoddiadau, mae ymgynghorydd buddsoddi'r pwyllgor a phob rheolwr cronfa yn darparu adroddiad monitro chwarterol i'r Pwyllgor. Yn ogystal, fe gynhelir cyfarfodydd anffurfiol â'r ymgynghorydd buddsoddi a'r rheolwr buddsoddi fel y gellir herio perfformiad a datrys unrhyw achos sydd yn codi ei ben.

Rhoir ystyriaeth i unrhyw fater sydd angen ystyriaeth ffurfiol mewn cyfarfod priodol o'r Pwyllgor, fel bo dinasyddion yn medru ymarfer eu hawl i fynychu unrhyw gyfarfod o bwyllgorau'r Cyngor.

Cyfarwyddwr Strategol Adnoddau

Mae erthygl 12 o gyfansoddiad y Cyngor yn amodi fod gan y Cyfarwyddwr Strategol Adnoddau gyfrifoldeb dros strategaeth gyllidol ac felly ei fod yn gyfrifol tros gynghori'r Pwyllgor Pensiynau ar strategaethau cyllid priodol ar gyfer y Gronfa Bensiwn, ac am sicrhau fod arweiniad arbenigol priodol yn cael ei ddarparu.

Prif Swyddog Cyllid

Mae Erthygl 12 hefyd yn amodi bydd y Pennaeth Cyllid (fel Prif Swyddog Cyllid y Cyngor) yn adrodd i'r Cyngor ac i archwiliwr allanol y Cyngor os yw'n ystyried fod unrhyw gynnig, penderfyniad neu weithrediad yn mynd i achosi unrhyw wariant anghyfreithlon, neu yn debyg o achosi colled neu ddiffyg, neu os yw'r Cyngor yn mynd i mewn i gyfrif yn anghyfreithlon.

Dan yr erthygl yma hefyd, mae gan y Pennaeth Cyllid gyfrifoldeb dros weinyddu'r Gronfa Bensiwn a'i weithrediadau cyllidol yn briodol.

Swyddog Monitro

Mae Erthygl 12 hefyd yn amodi fod y Pennaeth Gweinyddol a Gwarchod y Cyhoedd (fel Swyddog Monitro'r Cyngor) yn adrodd i'r Cyngor os ydyw yn cysidro fod unrhyw gynnig, penderfyniad neu esgeulustra yn mynd i achosi anghyfreithlondeb neu os yw unrhyw benderfyniad yn mynd i achosi cam weinyddiaeth. Bydd adroddiad o'r fath yn achosi atal y cynnig neu'r penderfyniad rhag cael ei weithredu hyd nes bydd yr adroddiad wedi cael ei ystyried.

ATODIAD B

CRONFA BENSIWN GWYNEDD

DATGANIAD CYDYMFFURFIAD A'R DREFN LYWODRAETHOL

Egwyddor A – Strwythur

a)	**Mae rheolaeth dros weinyddu buddion â rheolaeth strategol asedau'r gronfa yn disgyn ar y prif bwyllgor a sefydlwyd gan y cyngor penodedig.**
	Mae Cyngor Gwynedd yn cydymffurfio'n llawn gyda'r egwyddor yma.
b)	**Bod cynrychiolwyr o gyflogwyr sy'n rhan o'r CPLlL, o'r cyrff a ganiateir ag aelodau'r cynllun (gan gynnwys pensiynwyr ac aelodau gohiriedig) yn aelodau ar unai'r prif neu'r ail bwyllgor, a sefydlwyd i ategu gwaith y prif bwyllgor.**
	Mae Cronfa Gwynedd yn rhannol gydymffurfio gyda'r egwyddor yma. Mae cynrychiolwyr o ddau gyflogwr sy'n rhan o'r CPLlL, yn aelodau ar y prif bwyllgor. Ar hyn o bryd, er mwyn ceisio cadw pwyllgor cymharol fychan i adolygu perfformiad y rheolwyr mewn modd effeithiol, does dim cynrychiolaeth o'r cyrff a ganiateir nag aelodau'r cynllun ar y pwyllgor. Gan fod yr addewid o bensiwn yn cael ei ddiffinio mewn deddfwriaeth ar gyfer aelodau'r cynllun, hyd yn hyn ni ystyrir bod gweithrediad y Pwyllgor yn gwrthdaro gyda'u buddiannau, felly nid ydym wedi cynnig cynrychiolaeth iddynt.
c)	**Ble mae ail bwyllgor neu banel wedi ei sefydlu, mae'r strwythur yn sicrhau cyfathrebu effeithiol rhwng y ddau lefel.**
	Does dim ail bwyllgor na phanel yn bodoli.
d)	**Ble mae ail bwyllgor neu banel wedi ei sefydlu, bod o leiaf un sedd ar y prif bwyllgor wedi ei glustnodi ar gyfer aelod o'r ail bwyllgor neu banel.**
	Does dim ail bwyllgor na phanel yn bodoli.

Egwyddor B – Cynrychiolaeth

a)	**Dylai pob rhanddeiliad allweddol gael cynnig y cyfle i gael eu cynrychioli ar strwythur y prif neu'r ail bwyllgor. Mae'r rhain yn cynnwys :-** **i) awdurdodau cyflogi (gan gynnwys cyflogwyr di-gynllun, ee cyrff a ganiateir;** **ii) aelodau'r cynllun (gan gynnwys aelodau gohiriedig â phensiynwyr y cynllun);** **iii) lle'n berthnasol, sylwedyddion proffesiynol annibynnol; ac** **iv) ymgynghorwyr arbenigol (ar sail ad-hoc).**
	Cydymffurfio'n rhannol. Mae gennym gynrychiolaeth o awdurdodau cyflogi CPLlL ar y prif bwyllgor, a hefyd mae gennym ymgynghorydd arbenigol annibynnol (ar sail ad-hoc). Fodd bynnag nid oes aelodaeth wedi cael ei roi i aelodau'r cynllun nac i sylwedyddion proffesiynol annibynnol.
b)	**Ble mae aelodau lleyg yn eistedd ar y prif neu'r ail bwyllgor, eu bod yn cael eu trin yn gyfartal yn nhermau cael gweld papurau, cael mynd i gyfarfodydd, cael hyfforddiant ac yn cael cyfle i gyfrannu'n llawn yn y broses penderfynu, gyda neu heb hawl pleidleisio.**
	Does dim aelodau lleyg yn eistedd ar y Pwyllgor (gweler Rhan A (b) uchod).

Egwyddor C – Dewis Aelodau Lleyg a'u Swyddogaeth

a)	**Bod aelodau'r pwyllgor neu banel yn hollol ymwybodol o'r statws, rôl a'r swyddogaeth y mae disgwyl iddynt gyflawni ar unai'r prif neu ail bwyllgor.**
	Cydymffurfio'n llawn. Mae cyfrifoldebau'r aelodau, fel a'u nodir yn y Datganiad Polisi Llywodraethu, yn cael ei wneud yn glir iddynt.
b)	**Ar ddechrau unrhyw gyfarfod, gwahoddir aelodau'r pwyllgor i ddatgan unrhyw fuddiant cyllidol neu ariannol sy'n ymwneud â materion penodol ar y rhaglen.**
	Mae Cyngor Gwynedd yn cydymffurfio'n llawn gyda'r egwyddor yma.

Egwyddor D – Pleidleisio

a)	**Mae polisi awdurdodau gweinyddol unigol ar hawliau pleidleisio yn glir a thryloyw, gan gynnwys y cyfiawnhad dros beidio ag ymestyn hawliau pleidleisio i bob corff neu grwp sy'n cael ei gynrychioli ar brif bwyllgorau'r CPLlL.**
	Mae gan y Pwyllgor Pensiynau 9 aelod, ple mae 7 ohonynt yn aelodau etholedig o Gyngor Gwynedd (gyda hawl pleidleisio) ag 1 cynrychiolydd yr un o ddau gyflogwr sy'n rhan o'r CPLlL (heb hawl pleidleisio). Mae'r Cyngor wedi penderfynu o dan adrannau (13)(1)(a) a (2)(a) o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, bod person sydd yn aelod o bwyllgor a benodwyd gan yr awdurdod o dan Ddeddf Pensiwn 1972 ond sydd ddim yn aelod o'r awdurdod hwnnw, yn cael ei drin fel aelod dibleidlais ar y pwyllgor, er mwyn sicrhau bod yr hawl pleidleisio yn aros gydag aelodau'r Cyngor sydd gyda'r cyfrifoldeb eithaf dros weithredoedd y Pwyllgor.

Egwyddor E – Hyfforddiant/Amser i ffwrdd/Treuliau

a)	**Mewn perthynas â'r ffordd y mae penderfyniadau statudol a pherthynol yn cael eu cymryd gan yr awdurdod gweinyddol, bod polisi clir ar hyfforddiant, amser i ffwrdd o'r gwaith ac ad-dalu treuliau ar gyfer aelodau sydd ynghlwm yn y broses penderfynu.**
	Cydymffurfio'n llawn.
b)	**Ble mae polisi o'r fath yn bodoli, ei fod yn llawn berthnasol i holl aelodau'r pwyllgorau, is-bwyllgorau, paneli ymgynghorol neu unrhyw ffurf arall o fforwm eilradd.**
	Mae'r polisi yn berthnasol i holl aelodau'r Pwyllgor.
c)	**Bod yr awdurdod gweinyddol yn ystyried mabwysiadu cynlluniau hyfforddi blynyddol i aelodau'r pwyllgor a chadw cofnod o bob hyfforddiant o'r fath y meant yn ei fynychu.**

	Mae Cronfa Gwynedd yn rhannol gydymffurfio gyda'r egwyddor yma gan ei fod yn cofnodi holl hyfforddiant y pwyllgor ac yn ystyried yr anghenion hynny o bryd i'w gilydd ond nid oes yna gynllun hyfforddi blynyddol.

Egwyddor F – Cyfarfodydd (Amlder/cworwm)

a)	**Bod prif bwyllgor neu bwyllgorau'r awdurdod gweinyddol yn cyfarfod o leiaf bob chwarter.**
	Cydymffurfio'n llawn.
b)	**Bod ail bwyllgor neu banel yr awdurdod gweinyddol yn cyfarfod o leiaf ddwywaith y flwyddyn ac wedi eu cydamseru gyda'r dyddiadau y mae'r prif bwyllgor yn cyfarfod.**
	Does dim ail bwyllgor na phanel yn bodoli.
c)	**Bod awdurdod gweinyddol sydd ddim yn cynnwys aelodau lleyg yn eu trefniadau llywodraethu ffurfiol, yn trefnu fforwm y tu allan i'r trefniadau yma er mwyn i fuddiannau'r prif randdeiliaid gael eu cynrychioli.**
	Pob mis Gorffennaf, bydd Cyfarfod Blynyddol o'r Gronfa Bensiwn yn cael ei gynnal. Mae cyflogwyr a chynrychiolwyr y gweithwyr yn cael eu gwahodd i'r cyfarfod, a gallent gwestiynu'r Pwyllgor, swyddogion yr awdurdod gweinyddol, yr ymgynghorwyr buddsoddi neu reolwyr y Gronfa ar faterion sy'n ymwneud â pherfformiad y Gronfa, gweinyddiad y Gronfa â/neu faterion pensiwn yn gyffredinol.

Egwyddor G – Mynediad

a)	**Yn amodol ar unrhyw reol yng nghyfansoddiad y cyngor, bod gan holl aelodau'r prif a'r ail bwyllgor neu banel, yr un mynediad at bapurau pwyllgor, dogfennau â chyngor sydd yn cael eu hystyried mewn cyfarfodydd o'r prif bwyllgor.**

	Mae Cyngor Gwynedd yn cydymffurfio'n llawn gyda'r egwyddor yma.

Egwyddor H – Sgôp

a)	**Bod awdurdodau gweinyddol wedi cymryd camau i ddod a materion eang y cynllun o fewn eu trefniadau llywodraethu.**
	Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn ystyried yr holl faterion sydd yn ymwneud â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Egwyddor I - Cyhoeddusrwydd

a)	**Bod awdurdodau gweinyddol yn cyhoeddi manylion eu trefniadau llywodraethu mewn modd y gall rhanddeiliaid sydd â diddordeb yn y ffordd mae'r cynllun yn cael ei reoli, ddatgan eu diddordeb mewn bod yn rhan o'r trefniadau hynny.**
	Mae'r Datganiad Polisi Llywodraethu ar gael yn adroddiad blynyddol y Gronfa Bensiwn.